

Doet u even Mee?

De gemeentelijke rol in Meedoen

Meedoen (allochtone) jeugd door sport is inmiddels een eind op streek. Begonnen in 2006, gaat het programma in 2010 al weer zijn laatste seizoen in. Hoe zat dat ook alweer met Meedoen... Welke ontwikkeling heeft Meedoen doorgemaakt, en welke rol spelen de gemeenten in het programma?

Elk kind moet kunnen sporten

Meedoen is een initiatief van de staatssecretaris voor Sport en de minister van Integratie dat moet leiden tot een grotere participatie van de jeugd in de grote stadswijken, met name bij sportverenigingen en sportscholen. Achterliggend doel is het benutten van de maatschappelijke waarde van de georganiseerde sport: als platform voor participatie en integratie en als middel voor opvoeding en jeugdzorg. De formule van Meedoen is eenvoudig. Sportbonden en gemeenten werken samen met ruim 500 sportverenigingen om kinderen en jongeren in kwetsbare wijken naar de georganiseerde sport te leiden en ze daar vooral ook goed op te vangen. Negen landelijke sportbonden (voor atletiek, voetbal, honk- en softbal, basketball, judo, kracht- en vechtsport, gymnastiek, zwemmen en korfbal) zijn door VWS in staat gesteld om hiervoor sportprogramma's te ontwikkelen. Elf grote gemeenten (de G4, Eindhoven, Arnhem, Nijmegen, Tilburg, Enschede, Zaanstad, Dordrecht) kunnen in het kader van het Grote stedenbeleid ondersteuning verzorgen om de sportstimuleringspraktijk zo toegankelijk mogelijk te maken voor de georganiseerde sport. Daardoor kan de jeugd via schoolsport en sport in de wijk kennis maken met sportverenigingen.

Resultaat

Meedoen begint zijn vruchten af te werpen. Bij de éénmeting in de tweede helft van 2008 is het aantal jeugdleden bij de 500 geselecteerde verenigingen netto gestegen met 12.000. Dat komt neer op een groei van 23 jeugdleden per deelnemende vereniging in één uitvoeringsjaar. De meeste bonden bieden hierbij ondersteuning aan door middel van verenigingsbegeleiders en consultants. Daarnaast ontwikkelen de sportbonden nieuwe aantrekkelijke en eigentijdse sportactiviteiten voor specifieke doelgroepen, zoals voor de jongste jeugd, de jeugd die graag op straat sport of jongeren die nog helemaal niet aan sport doen. Elke bond heeft hiervoor zijn eigen formule.

Sportverenigingen treden hiermee naar buiten, om uiteindelijk de geënthousiasmeerde jeugd kennis te laten maken met de verenigingsorganisatie. De ouders van de kinderen krijgen voorlichting over het reilen en zeilen van de verenigingen, zodat ook zij weten wat het lid zijn van een club betekent, en wat de club betekent voor hun kind.

De deelnemende sportverenigingen besteden meer aandacht aan sportiviteit en respect, en aan het gedrag van de jeugd binnen de vereniging. In de vecht- en krachtsporten staan bijvoorbeeld weerbaarheid en sociale vaardigheden hoog op de agenda. Zo heeft de KNKF het *fight right* keurmerk ontwikkeld waarmee trainers en vechtsportverenigingen onderstrepen en waarborgen dat zij verantwoord, pedagogisch en veilig omgaan met vechtsport. En dat straalt vervolgens weer af op de jeugd.

Sportzorg

Naast de 500 participatie- en integratietrajecten bij de sportverenigingen zijn vijftig verenigingen geselecteerd om een sportaanbod te verzorgen in het kader van het sportzorgprogramma. MO – groep coördineert dit programma. Ook hierbinnen begeleiden de sportbonden de groep verenigingen, die daarbij nauw samenwerken met de jeugdzorgaanbieders. Sport is hier nadrukkelijk onderdeel en daarmee middel in het jeugdzorgtraject. Jongeren die geïndiceerd zijn voor de jeugdzorg leren binnen een vereniging wat het is om te sporten en bewegen, samen te spelen,

afspraken te maken, weerbaar te worden en prestaties te leveren. Bovendien doen zij spelenderwijs sociale vaardigheden op. Dit programma is innovatief en kansrijk om zich verder ontwikkelen tot een erkend onderdeel van de jeugdzorg.

Gemeenten

De elf Meedoengemeenten spelen een niet te onderschatten rol in de ondersteuning en uitvoering van het Meedoenprogramma. De belangrijkste rol die gemeenten hebben is het maken van afspraken tussen bonden, verenigingen en scholen (PO en VO) over kennismakingslessen op school en na schooltijd. Daarin heeft de gemeente een coördinerende rol. De gemeente waakt uiteraard ook over het openstellen en beheer van de velden, zwembaden, banen en zaalruimte. Juist in de grote steden levert dit nog wel eens knelpunten op, met name bij zwembaden (te kort) en sporthallen. Een derde taak van gemeenten in Meedoen is het faciliteren van straatsportactiviteiten in de wijken. Voetbal, basketball, maar ook atletiek en korfbal zijn takken van sport die zich goed lenen voor beoefening in de openbare ruimte, op pleintjes of op Cruyffcourts en Krajicek playgrounds. De bonden, verenigingen en gemeenten trekken zoveel mogelijk gezamenlijk op bij de organisatie van evenementen en straattoernooien.

In wijken waar nauwelijks sportverenigingen zijn, helpt een aantal Meedoengemeenten mee aan het oprichten van schoolsportverenigingen met clubs van buiten de wijk, zoals in Rotterdam. Een andere variant hiervan is het starten van een dependance van een bestaande verenigingen op een andere plek in de stad. Hiermee brengt de vereniging zijn aanbod dichtbij de doelgroep, zodat lidmaatschap eerder binnen de mogelijkheden ligt.

Twee varianten

Grofweg zijn er naast de al genoemde maatregelen twee gemeentelijke strategieën te onderscheiden. De grootste gemeenten (Amsterdam, Rotterdam) geven net als de bonden directe ondersteuning aan de Meedoenverenigingen en richten zich daarbij met name op onderlinge samenwerking binnen een tak van sport én op sportstimulering (via het onderwijs en in de wijk). Hiervoor hebben deze gemeenten een consultant per tak van Meedoensport aangesteld die in direct contact staat met de verenigingen en de bond.

De andere groep gemeenten legt het accent wat meer op het organiseren en coördineren van een gevarieerd schoolsportprogramma en onderhoudt daartoe contact met de georganiseerde sport. Dit is meer een makelaarsrol. Daarbinnen zijn het vooral de gemeenten Utrecht, Enschede, Zaanstad en Den Haag die budget aanwenden om nieuwe sportinitiatieven van groepen allochtonen en migrantenorganisaties in de wijk te bekostigen en ondersteunen. Deze aanpak zorgt ervoor dat nieuwe groepsvorming in de sport ontstaat, met een ondernemende rol van allochtone vrijwilligers.

Verankering en continuïteit

Het zou natuurlijk mooi zijn als Meedoen een beweging in gang zet die ook na 2010 niet te stoppen is. De betrokken bonden, gemeenten en landelijke organisaties hebben hierin ook een eigen verantwoordelijkheid. Verankering van de Meedoenstrategie in de eigen organisaties en bij hun achterban is dan een eerste vereiste. Meedoen kan ook verder verspreid worden: bij andere verenigingen in de gemeenten, in andere gemeenten en bij andere sportbonden. Uiteraard, alles heeft zijn prijs, maar ook ambitie en het handig inspelen op bestaande regelingen in de sport zijn noodzakelijk voor verankering, verspreiding en verdieping van Meedoen. De maatschappelijke waarde van sport staat immers hoog op de (Olympische!) agenda. En is het geen uitgelezen kans om combinatiefunctionarissen, Nederlandse Actieplannen Sport en Bewegen, de wijkaanpak en lokaal sportstimuleringsbeleid juist daar in te zetten waar Meedoen meerwaarde oplevert? Dat is goed voor de jeugd, goed voor de sportvereniging, en dus goed voor de gemeente.

Eric Lagendijk

Eric Lagendijk van DSP – groep is programmamanager Meedoen bij het NISB. Het NISB is daarnaast verantwoordelijk voor het zogeheten flankerend beleid van Meedoen: instrumentontwikkeling, kennisuitwisseling en communicatie. Zij doet dit samen met de NSA. Zie www.meedoenallochtonejeugddoorsport.nl waarop u zich ook kunt aanmelden voor de nieuwsbrief